

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

9. september 2021 *

»Præjudiciel forelæggelse – landbrug – beskyttelse af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser – ensartet og udtømmende karakter – forordning (EU) nr. 1308/2013 – artikel 103, stk. 2, litra a), nr. ii) – artikel 103, stk. 2, litra b) – antydning – den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne« – tjenesteydelser – varernes sammenlignelighed – anvendelse af handelsnavnet »Champanillo««

I sag C-783/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Audiencia Provincial de Barcelona (regional domstol i Barcelona, Spanien) ved afgørelse af 4. oktober 2019, indgået til Domstolen den 22. oktober 2019, i sagen:

Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne

mod

GB

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne M. Ilešič, E. Juhász (refererende dommer), C. Lycourgos og I. Jarukaitis,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af retsforhandlingernes skriftlige del,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne ved abogado C. Morán Medina,
- GB ved abogado V. Saranga Pinhas og procurador F. Sánchez García,

* Processprog: spansk.

- den franske regering først ved A.-L. Desjonquères, C. Mosser og E. de Moustier, derefter ved A.-L. Desjonquères og E. de Moustier, som befuldmægtigede,
- den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato S. Fiorentino,
- Europa-Kommissionen ved F. Castilla Contreras og M. Morales Puerta samt ved I. Naglis, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 29. april 2021,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 103 i Europa-Parlamentets og Rådets (EU) forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT 2013, L 347, s. 671, berigtiget i EUT 2014, L 189, s. 261, og EUT 2016, L 130, s. 11).
- 2 Denne anmodning er fremsat inden for rammerne af en tvist mellem Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (herefter »CIVC«) og GB vedrørende en krænkelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne«.

Retsforskrifter

Forordning nr. 1308/2013

- 3 97. betragtning til forordning nr. 1308/2013 har følgende ordlyd:

»Registrerede oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser bør være beskyttede mod anvendelser, der udnytter det omdømme, der er forbundet med produkter, som overholder kravene. For at fremme loyal konkurrence og for ikke at vildlede forbrugerne bør denne beskyttelse også omfatte produkter og tjenesteydelser, som ikke er omfattet af denne forordning, herunder varer uden for bilag I til traktaterne.«
- 4 Denne forordnings afdeling 2, i kapitel I, under afsnit II af del II vedrørende »Oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og traditionelle benævnelser i vinsektoren« indeholder en underafdeling 1 med overskriften »Indledende bestemmelser«, hvori indgår artikel 92 med overskriften »Anvendelsesområde«, der bestemmer:

»1. De bestemmelser om oprindelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og traditionelle benævnelser, der er fastsat i denne afdeling, finder anvendelse på de produkter, der er nævnt i bilag VII, del II, punkt 1, 3-6, 8, 9, 11, 15 og 16.

2. Bestemmelserne omhandlet i stk. 1 skal baseres på:
- a) beskyttelse af de legitime interesser hos forbrugerne og producenterne
  - b) sikring af ordnede forhold på det indre marked for de pågældende produkter, og
  - c) fremme af produktionen af kvalitetsprodukter som omhandlet i denne afdeling, idet der samtidig tillades nationale kvalitetspolitiske foranstaltninger.«
- 5 Forordningens artikel 93 med overskriften »Definitioner«, der er indeholdt i underafdeling 2 med overskriften »Oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser« i samme afdeling 2, bestemmer i stk. 1:
- »Ved anvendelsen af denne underafdeling forstås ved:
- a) »en oprindelsesbetegnelse«: navnet på en region, et bestemt sted eller undtagelsesvis og i behørigt begrundede tilfælde et land, der betegner et produkt som nævnt i artikel 92, stk. 1, som opfylder følgende krav:
    - i) [P]roduktets kvalitet og kendetegn kan hovedsagelig eller fuldstændigt tilskrives et bestemt geografisk miljø med dets naturbetingede og menneskelige faktorer.
    - ii) [D]e druer, produktet er fremstillet af, hidrører udelukkende fra det geografiske område.
    - iii) [D]et produceres i det geografiske område, [...]
    - iv) [P]roduktet er fremstillet af druesorter, der tilhører arten *Vitis vinifera*
- [...]«
- 6 Samme forordnings artikel 103 med overskriften »Beskyttelse«, har følgende ordlyd:
- »1. En beskyttet oprindelsesbetegnelse og beskyttet geografisk betegnelse kan anvendes af enhver aktør, der markedsfører en vin, som er fremstillet i overensstemmelse med den dertil svarende produktspecifikation.
2. En beskyttet oprindelsesbetegnelse og en beskyttet geografisk betegnelse og den vin, der anvender det pågældende navn i overensstemmelse med produktspecifikationen, er beskyttet mod:
- a) enhver direkte eller indirekte kommerciel anvendelse af den beskyttede betegnelse:
    - i) for lignende produkter, som ikke er i overensstemmelse med den beskyttede betegnelses produktspecifikation, eller
    - ii) for så vidt en sådan anvendelse udnytter en oprindelsesbetegnelses eller en geografisk betegnelses omdømme
  - b) enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, selv om produktets eller tjenesteydelsens virkelige oprindelse er angivet, eller den beskyttede betegnelse er oversat, transskriberet eller translittereret eller ledsaget af udtryk såsom »art«, »type«, »måde«, »som fremstillet i«, »efterligning«, »smag«, »som« eller tilsvarende

- c) enhver anden form for falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art eller væsentlige egenskaber på den indre eller ydre emballage og i reklamer for eller dokumenter vedrørende det pågældende vinavlsprodukt samt anvendelse af emballager, der kan give et fejlagtigt indtryk af produktets oprindelse
- d) enhver anden praksis, der kan vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse.

[...]

- 7 Artikel 107 i forordning nr. 1308/2013 med titlen »Eksisterende beskyttede vinbetegnelser« bestemmer i stk. 1, at »[v]inbetegnelser, der er nævnt i artikel 51 og 54 i Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 [af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for vin (EFT 1999, L 179, s. 1)] og artikel 28 i Kommissionens forordning (EF) nr. 753/2002 [af 29. april 2002 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 for så vidt angår beskrivelse, betegnelse, præsentation og beskyttelse af visse vinprodukter (EFT 2002, L 118, s. 1)], beskyttes automatisk i henhold til denne forordning. Kommissionen opfører dem i det register, der er omhandlet i denne forordnings artikel 104«.
- 8 Artikel 230 i denne forordning omhandler ophævelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) (EUT 2007, L 299, s. 1, berigtiget i EUT 2011, L 313, s. 47), som ændret ved Rådets forordning (EU) nr. 517/2013 af 13. maj 2013 (EUT 2013, L 158, s. 1) (herefter »forordning nr. 1234/2007«).
- 9 Forordningens artikel 232 bestemmer, at forordningen træder i kraft fra dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*, og at den finder anvendelse fra den 1. januar 2014.
- 10 Bilag VII, del II, punkt 5, til forordning nr. 1308/2013, som forordningens artikel 92, stk. 1, henviser til, definerer kendetegnene ved »mousserende kvalitetsvin«, som champagne er knyttet til.

Forordning (EU) nr. 1151/2012

- 11 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 af 21. november 2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer (EUT 2012, L 343, s. 1) ophævede og erstattede Rådets forordning (EF) nr. 510/2006 af 20. marts 2006 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og fødevarer (EUT 2006, L 93, s. 12) med virkning fra den 3. januar 2013.
- 12 Følgende fremgår af 32. betragtning til denne forordning:

»Beskyttelsen af oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser bør udvides til at omfatte uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning af den registrerede betegnelse for produkter og for tjenesteydelser for at sikre et højt beskyttelsesniveau og tilpasse bestemmelserne om beskyttelse til dem, der gælder for vinsektoren. Når produkter med beskyttet oprindelsesbetegnelse eller beskyttet geografisk betegnelse anvendes som ingredienser, bør der

tages hensyn til Kommissionens meddelelse »Retningslinjer for mærkning af fødevarer, der indeholder ingredienser med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) og beskyttet geografisk betegnelse (BGB)«.

- 13 Artikel 2 i denne forordning med overskriften »Anvendelsesområde« bestemmer i stk. 2, at »[d]enne forordning [ikke finder] anvendelse på spiritus, aromatiserede vine eller vinavlsprodukter som defineret i bilag XIb til forordning (EF) nr. 1234/2007, bortset fra vineddike«.
- 14 Forordningens artikel 13 med overskriften »Beskyttelse« er i stk. 1, litra b), affattet på tilsvarende måde som artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 15 GB ejer tapasbarer i Spanien og bruger tegnet CHAMPANILLO til at betegne og fremme dem på de sociale netværk og ved reklamefoldere. Den pågældende forbinder bl.a. dette tegn med et grafisk medium, der gengiver to skålende glas fyldte med en mousserende drik.
- 16 To gange, i 2011 og i 2015, gav det spanske patent- og varemærkekontor medhold i indsigelsen rejst af CIVC, der er det organ, der har til opgave at varetage champagneproducenternes interesser, mod de ansøgninger om registrering af varemærket CHAMPANILLO, som GB havde indgivet, med den begrundelse, at registreringen af dette tegn som varemærke er uforenelig med den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne«, som nyder international beskyttelse.
- 17 Indtil 2015 solgte GB en mousserende drik benævnt Champanillo og dette salg ophørte efter anmodning fra CIVC.
- 18 Da CIVC var af den opfattelse, at brugen af tegnet CHAMPANILLO udgjorde en krænkelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne«, anlagde CIVC sag ved Juzgado de lo Mercantil de Barcelona (handelsretten i Barcelona, Spanien) med påstand om, at GB blev pålagt at ophøre med at bruge tegnet CHAMPANILLO, herunder på de sociale netværk (Instagram og Facebook), at trække alle plakater, reklamer og kommercielle dokumenter, hvor dette tegn optrådte, tilbage fra markedet, samt at sørge for, at domænenavnet »champanillo.es« blev slettet.
- 19 GB gjorde heroverfor gældende, at anvendelsen af tegnet CHAMPANILLO som virksomhedsnavn for restaurationer ikke medfører nogen risiko for forveksling med de produkter, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne«, og at denne ikke har til hensigt at udnytte den omhandlede beskyttede oprindelsesbetegnelses omdømme.
- 20 Juzgado de lo Mercantil de Barcelona (handelsretten i Barcelona) frifandt GB.
- 21 Retten fandt, at GB's anvendelse af tegnet CHAMPANILLO ikke henviste til den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne« med den begrundelse, at dette tegn ikke omfatter en alkoholholdig drik, men restaurationsvirksomheder – der ikke markedsfører champagne – og følgelig andre produkter end dem, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, og som henvender sig til en anderledes målgruppe og derfor ikke berører denne betegnelse.

- 22 Juzgado mercantil de Barcelona (handelsretten i Barcelona) henviste til en dom af 1. marts 2016 afsagt af Tribunal Supremo (øverste domstol, Spanien), med hvilken denne udelukkede, at anvendelsen af betegnelsen Champín til at markedsføre en alkoholfri frugtlæskedrik til brug ved børnefester udgjorde en krænkelse af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne«, henset til forskellen mellem de omhandlede produkter og produkternes målgruppe og til trods for den fonetiske lighed mellem de to betegnelser.
- 23 CIVC har iværksat appel til prøvelse af dommen afsagt af Juzgado mercantil de Barcelona (handelsretten i Barcelona) ved Audiencia Provincial de Barcelona (regional domstol i Barcelona, Spanien).
- 24 Den forelæggende ret er i tvivl om fortolkningen af artikel 13, stk. 1, litra b), i forordning nr. 510/2006 og af artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, navnlig om disse bestemmelser beskytter beskyttede oprindelsesbetegnelser mod kommerciel anvendelse af tegn, der ikke betegner produkter, men tjenesteydelser.
- 25 På denne baggrund har Audiencia Provincial de Barcelona (regional domstol i Barcelona) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Tillader omfanget af beskyttelsen af en oprindelsesbetegnelse, at betegnelsen ikke blot beskyttes mod lignende produkter, men også mod [tjenesteydelser], der kan knyttes til den direkte eller indirekte distribution af disse produkter?
  - 2) Kræver risikoen for krænkelse i forbindelse med antydning som omhandlet i de omtalte artikler i fællesskabsforordningerne, at der først og fremmest foretages en analyse af betegnelsen for at fastslå, hvilken betydning den har for den gennemsnitlige forbruger, eller bør det for at analysere denne risiko for krænkelse i forbindelse med antydning først fastslås, om der er tale om de samme produkter, lignende produkter eller komplekse produkter, der indeholder en komponent fra et produkt, der er beskyttet af en oprindelsesbetegnelse?
  - 3) Skal risikoen for krænkelse i forbindelse med antydning bestemmes ud fra objektive parametre, når der foreligger identiske eller meget lignende betegnelser, eller skal den gradueres under hensyntagen til de produkter og [tjenesteydelser], der indeholder en antydning, samt til de produkter og [tjenesteydelser], der er omfattet af beskyttelsen, for at fastslå, at risikoen for antydning er svag og irrelevant?
  - 4) Er beskyttelsen, der er fastsat i de omhandlede bestemmelser, i tilfælde af antydning eller brug en specifik beskyttelse, der er karakteristisk for disse produkters særegenheder, eller skal beskyttelsen nødvendigvis være knyttet til bestemmelserne om illoyal konkurrence?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 26 For det første bemærkes, at den forelæggende ret er af den opfattelse, at de EU-retlige regler om beskyttelse af beskyttede oprindelsesbetegnelser skal anvendes sammen med reglerne i konventionen mellem den franske republik og den spanske stat om beskyttelse af

oprindelsesbetegnelser, herkomstbetegnelser og betegnelse af bestemte produkter, undertegnet i Madrid den 27. juni 1973 (JORF af 18.4.1975, s. 4011), og artikel L. 643-1 i code rural français (den franske landbrugslov).

- 27 Domstolen har dog med hensyn til anvendelsen af forordning nr. 1234/2007 fastslået, at beskyttelsesordningen for beskyttede oprindelsesbetegnelser har en ensartet og udtømmende karakter, således at den er til hinder for såvel anvendelsen af en national beskyttelsesordning for betegnelser eller geografiske betegnelser som for den beskyttelsesordning, der er fastsat ved traktater mellem to medlemsstater, der giver en betegnelse, der i henhold til en medlemsstats lovgivning er anerkendt som en oprindelsesbetegnelse, en beskyttelse i en anden medlemsstat (jf. i denne retning domme af 8.9.2009, Budějovický Budvar, C-478/07, EU:C:2009:521, præmis 114 og 129, og af 14.9.2017, EUIPO mod Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, C-56/16 P, EU:C:2017:693, præmis 100-103).
- 28 Det følger heraf, at den forelæggende ret i en tvist som den i hovedsagen omhandlede, hvor der er tale om beskyttelse af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, er forpligtet til udelukkende at anvende den EU-lovgivning, der finder anvendelse på området.
- 29 Samtidig fremgår det af fast retspraksis, at det tilkommer Domstolen inden for rammerne af den samarbejdsprocedure med de nationale retter, der er indført ved artikel 267 TEUF, at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter denne i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra dette synspunkt kan Domstolen ud fra samtlige de oplysninger, der er fremlagt af den forelæggende ret, og navnlig ud fra forelæggelsesafgørelsens præmisser, udlede de EU-retlige bestemmelser og principper, som det under hensyntagen til genstanden for tvisten i hovedsagen er nødvendigt at fortolke, også selv om disse bestemmelser ikke udtrykkeligt er omtalt i de præjudicielle spørgsmål, der forelægges Domstolen (jf. dom af 11.11.2020, DenizBank, C-287/19, EU:C:2020:897, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 30 Den forelæggende ret er i tvivl om fortolkningen af artikel 13 i forordning nr. 510/2006 og artikel 103 i forordning nr. 1308/2013.
- 31 Det må imidlertid konstateres, at hverken forordning nr. 510/2006 eller forordning nr. 1151/2012, som ophævede og erstattede den, finder anvendelse på hovedsagen. I henhold til artikel 1, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 510/2006 og artikel 2, stk. 2, i forordning nr. 1151/2012 finder disse forordninger ikke anvendelse på vinprodukter.
- 32 Denne konstatering kan imidlertid ikke påvirke indholdet af det svar, der skal gives den forelæggende ret. For det første er de relevante bestemmelser i forordning nr. 1151/2012 og forordning nr. 1308/2013, som nævnt i denne doms præmis 14, sammenlignelige. For det andet anerkender Domstolen i henhold til de principper, der er udviklet inden for rammerne af hver enkelt beskyttelsesordning, en tværgående anvendelse med henblik på at sikre en sammenhængende anvendelse af EU-rettens bestemmelser om beskyttelse af betegnelser og geografiske betegnelser (jf. i denne retning dom af 20.12.2017, Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, C-393/16, EU:C:2017:991, præmis 32).
- 33 For det tredje bemærkes ligeledes, at hvad angår den tidsmæssige anvendelse af forordning nr. 1308/2013, som ophævede forordning nr. 1234/2007 og har fundet anvendelse siden den 1. januar 2014, gør de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, det ikke muligt at afgøre, om denne forordning ligeledes finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen.

- 34 Da ordlyden af artikel 103, stk. 2, i forordning nr. 1308/2013 imidlertid er sammenlignelig med ordlyden af artikel 118m, stk. 2, i forordning nr. 1234/2007, finder fortolkningen af førstnævnte bestemmelse anvendelse på den sidstnævnte bestemmelse.
- 35 Endelig skal det for det fjerde bemærkes, at selv om den forelæggende ret er i tvivl om fortolkningen af artikel 103 i forordning nr. 1308/2013, navnlig denne artikels stk. 2, litra b), fremgår det af de sagsakter, som Domstolen råder over, at der er rejst tvivl om anvendelsen af denne forordnings artikel 103, stk. 2, litra a), nr. ii).
- 36 I denne henseende bemærkes, at artikel 103, stk. 2, i forordning nr. 1308/2013 indeholder en gradvis opregning af forbudte handlinger, som er baseret på disse handlingers art (jf. analogt dom af 2.5.2019, *Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego*, C-614/17, EU:C:2019:344, præmis 25 og 27). Således skal anvendelsesområdet for artikel 103, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1308/2013 nødvendigvis afgrænses i forhold til anvendelsesområdet for denne forordnings artikel 103, stk. 2, litra b) (jf. analogt dom af 17.12.2020, *Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier*, C-490/19, EU:C:2020:1043, præmis 25).
- 37 Artikel 103, stk. 2, litra a), nr. ii), i forordning nr. 1308/2013 tilsigter at forbyde enhver direkte eller indirekte anvendelse af en registreret betegnelse, der udnytter omdømmet af en oprindelsesbetegnelse eller en geografisk betegnelse, der er beskyttet ved en registrering, som fonetisk og visuelt er identisk med denne betegnelse eller i det mindste i høj grad ligne denne betegnelse (jf. analogt dom af 17.12.2020, *Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier*, C-490/19, EU:C:2020:1043, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis).
- 38 Dette indebærer, således som generaladvokaten har anført i punkt 27 i forslaget til afgørelse, at begrebet »anvendelse« af den beskyttede oprindelsesbetegnelse som omhandlet i artikel 103, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1308/2013 foreligger, når graden af lighed mellem de omtvistede tegn ud fra et visuelt og/eller fonetisk synspunkt er særlig høj og nærmer sig identitet, således at anvendelsen af den beskyttede geografiske betegnelse er så tæt forbundet med denne, at det er åbenbart, at det omtvistede tegn er uadskilleligt forbundet hermed.
- 39 Til forskel fra de handlinger, der er omhandlet i artikel 103, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1308/2013, anvender de handlinger, der falder inden for anvendelsesområdet for artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, hverken direkte eller indirekte selve den beskyttede betegnelse, men hentyder til den på en sådan måde, at forbrugeren føres til at skabe et tilstrækkeligt tæt slægtskab med denne betegnelse (jf. analogt dom af 7.6.2018, *Scotch Whisky Association*, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 33, og af 17.12.2020, *Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier*, C-490/19, EU:C:2020:1043, præmis 25).
- 40 Det følger heraf, at begrebet »anvendelse« som omhandlet i artikel 103, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes strengt, idet sondringen mellem dette begreb og navnlig begrebet »antydning« som omhandlet i denne forordnings artikel 103, stk. 2, litra b), ellers ville blive indholdsløs, hvilket ville være i strid med EU-lovgivers vilje.
- 41 I hovedsagen, og med forbehold af den forelæggende rets vurdering, opstår spørgsmålet, om det omhandlede tegn CHAMPANILLO, der er en kombination af det spanske ord for champagne (*champán*) uden tryk på vokalen »a«, med endelsen »illo«, og som således på spansk betyder »lille champagne«, kan sammenlignes med den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Champagne«. Det fremgår, at dette tegn, selv om det antyder denne betegnelse, afviger betydeligt visuelt

og/eller fonetisk. I henhold til den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 36-39, synes brugen af et sådant tegn følgelig ikke at være omfattet af anvendelsesområdet for artikel 103, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1308/2013.

- 42 Henset til det ovenstående skal der i forbindelse med besvarelsen af de præjudicielle spørgsmål foretages en fortolkning af artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013.

Det første spørgsmål

- 43 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at beskyttede oprindelsesbetegnelser beskyttes i forhold til handlinger vedrørende såvel produkter som tjenesteydelser.
- 44 I overensstemmelse med Domstolens faste praksis skal der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot tages hensyn til dens ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. bl.a. dom af 6.10.2020, Jobcenter Krefeld, C-181/19, EU:C:2020:794, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).
- 45 Hvad angår ordlyden af artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 bemærkes det, at denne bestemmelse fastsætter, at beskyttede oprindelsesbetegnelser beskyttes mod enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, selv om produktets eller »tjenesteydelsens« virkelige oprindelse er angivet.
- 46 Det følger heraf, at selv om det kun er produkter, der i henhold til denne forordnings artikel 92 og artikel 93, stk. 1, litra a), kan være omfattet af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, omfatter anvendelsesområdet for den beskyttelse, som denne betegnelse giver, enhver anvendelse af denne betegnelse for produkter eller tjenesteydelser.
- 47 En sådan fortolkning, der følger af ordlyden af artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, bekræftes af den sammenhæng, hvori denne bestemmelse indgår. For det første fremgår det nemlig af 97. betragtning til forordning nr. 1308/2013, at EU-lovgivers hensigt har været at indføre en beskyttelse af beskyttede registrerede oprindelsesbetegnelser mod enhver anvendelse, der foretages af produkter og tjenesteydelser, der ikke er omfattet af denne forordning. For det andet fremgår det af 32. betragtning til forordning nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, hvis relevante bestemmelser, som anført i denne doms præmis 32, er sammenlignelige med bestemmelserne i forordning nr. 1308/2013, at beskyttelsen af beskyttede oprindelsesbetegnelser mod uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning af den registrerede betegnelse bør udvides til at omfatte tjenesteydelser for at sikre et højt beskyttelsesniveau og tilpasse bestemmelserne om beskyttelse til dem, der gælder for vinsektoren.
- 48 Denne fortolkning understøttes af formålene med forordning nr. 1308/2013.
- 49 Det bemærkes, at denne forordning udgør et instrument under den fælles landbrugspolitik, der i det væsentlige har til formål at sikre forbrugerne, at landbrugsprodukter med en registreret geografisk betegnelse i medfør af denne forordning på grund af deres oprindelse fra et bestemt geografisk område har visse særlige kendetegn og følgelig i kraft af deres geografiske oprindelse tilbyder en kvalitetsgaranti, med det formål at gøre det muligt for erhvervsdrivende inden for

landbruget, som har påtaget sig at gøre en reel indsats for at fremstille kvalitetsprodukter, at opnå bedre indtægter, og hindre tredjemand i at misbruge det renommé, som følger af produkternes kvalitet (jf. dom af 20.12.2017, Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, C-393/16, EU:C:2017:991, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).

- 50 Som generaladvokaten har anført i punkt 36 og 37 i forslaget til afgørelse, indfører artikel 103, stk. 2, i forordning nr. 1308/2013 således en meget omfattende beskyttelse, der skal udvides til at omfatte alle anvendelser, der har til formål at udnytte det omdømme, der er forbundet med produkter, der er omfattet af en af disse angivelser.
- 51 Under disse omstændigheder ville en fortolkning af artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, som ikke gør det muligt at beskytte en beskyttet oprindelsesbetegnelse, når det omtvistede tegn betegner en tjenesteydelse, ikke alene ikke være i overensstemmelse med den rækkevidde, der er tillagt beskyttelsen af registrerede geografiske betegnelser, men desuden ikke gøre det muligt fuldt ud at nå dette mål om beskyttelse, såfremt omdømmet af et produkt, der er beskyttet af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, ligeledes kan blive udnyttet utilbørligt, når den i denne bestemmelse omhandlede praksis vedrører en tjenesteydelse.
- 52 Henset til det ovenstående skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at den beskytter beskyttede oprindelsesbetegnelser i forhold til handlinger vedrørende såvel produkter som tjenesteydelser.

Det andet og det tredje spørgsmål

- 53 Med det andet og det tredje spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse omhandlede »antydning« for det første som en forudgående betingelse kræver, at det produkt, der er omfattet af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, og det produkt eller den tjenesteydelse, der er dækket af det omtvistede tegn, er af samme eller lignende art, og for det andet skal bestemmes ved hjælp af objektive faktorer med henblik på at godtgøre en væsentlig indvirkning på en gennemsnitsforbruger.
- 54 Det skal i denne forbindelse bemærkes, således som generaladvokaten har anført i punkt 44 i forslaget til afgørelse, at selv om artikel 103, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1308/2013 præciserer, at direkte eller indirekte anvendelse af en beskyttet oprindelsesbetegnelse er forbudt, både hvor den angår »lignende produkter«, som ikke er i overensstemmelse med den beskyttede betegnelses produktspecifikation, og for så vidt som denne anvendelse udnytter en beskyttet oprindelsesbetegnelses omdømme, indeholder denne artikels stk. 2, litra b), ikke nogen indikation, hverken i retning af, at beskyttelsen i tilfælde af antydning er afgrænset til de tilfælde, hvor de produkter, som er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, og de produkter eller tjenesteydelser, for hvilke det omtvistede tegn anvendes, »er sammenlignelige« eller »lignende«, eller i retning af, at denne beskyttelse skal udvides til at omfatte de tilfælde, hvor det omhandlede tegn vedrører produkter eller tjenesteydelser, der adskiller sig fra dem, som den beskyttede oprindelsesbetegnelse gælder for.
- 55 I henhold til Domstolens faste praksis omfatter begrebet »antydning« det tilfælde, hvor det udtryk, der anvendes som betegnelse for et produkt, omfatter en del af en beskyttet geografisk betegnelse, således at forbrugeren, når denne ser det pågældende produkts navn, føres til at tænke på den vare, som betegnelsen gælder for (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

- 56 Der kan desuden foreligge en antydning af en beskyttet geografisk betegnelse eller af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, for så vidt angår produkter, der har lignende udseende, når der er fonetisk og visuelt slægtskab mellem den beskyttede geografiske betegnelse eller den beskyttede oprindelsesbetegnelse og det omtvistede tegn (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 Hverken en delvis indarbejdelse af en beskyttet oprindelsesbetegnelse i et tegn, vedrørende produkter eller tjenesteydelser, der ikke er omfattet af denne betegnelse, eller identifikationen af en fonetisk og visuel lighed mellem dette tegn og den nævnte betegnelse udgør imidlertid nødvendigvis betingelser, der skal være opfyldt, for at det kan fastslås, at der foreligger en antydning af denne betegnelse. Antydningen kan nemlig også følge af en »begrebsmæssig lighed« mellem den beskyttede betegnelse og det omhandlede tegn (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 46, 49 og 50).
- 58 Hvad nærmere bestemt angår begrebet »antydning« er det afgørende kriterium, hvorvidt forbrugeren, når den pågældende ser den omtvistede betegnelse, føres til direkte at tænke på den vare, som den beskyttede oprindelsesbetegnelse gælder for, hvilket det tilkommer den nationale ret at vurdere under hensyntagen til, hvorvidt en beskyttet oprindelsesbetegnelse er delvis omfattet i den anfægtede betegnelse, om der er et fonetisk og/eller visuelt slægtskab med denne anfægtede betegnelse, eller om der foreligger en begrebsmæssig lighed mellem den nævnte anfægtede betegnelse og den nævnte beskyttede oprindelsesbetegnelse, alt efter omstændighederne (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 51, og af 17.12.2020, Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier, C-490/19, EU:C:2020:1043, præmis 26).
- 59 Domstolen har under alle omstændigheder præciseret, at det væsentlige for at fastslå, at der foreligger en antydning, er, at forbrugeren skaber en forbindelse mellem det begreb, der anvendes til at betegne det omhandlede produkt, og den beskyttede geografiske betegnelse. Denne forbindelse skal være tilstrækkelig direkte og entydig (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 45 og 53 og den deri nævnte retspraksis).
- 60 Det følger heraf, at antydningen som omhandlet i artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 kun kan fastslås ved en helhedsvurdering fra den forelæggende ret, der omfatter samtlige relevante forhold i sagen.
- 61 Begrebet »antydning«, som fastsat i forordning nr. 1308/2013, omfatter derfor ikke et krav om, at det produkt, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, og det produkt eller den tjenesteydelse, der er dækket af den anfægtede betegnelse, er identiske eller ligner hinanden.
- 62 Domstolen har præciseret, at der i forbindelse med vurderingen af, om der foreligger en sådan antydning, skal tages udgangspunkt i opfattelsen hos en almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet europæisk gennemsnitsforbruger (jf. i denne retning dom af 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 63 Begrebet gennemsnitsforbruger skal fortolkes på en sådan måde, at det sikrer en effektiv og ensartet beskyttelse af registrerede betegnelser mod enhver antydning af disse på EU's område (jf. i den retning dom af 2.5.2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego, C-614/17, EU:C:2019:344, præmis 47).

- 64 Ifølge Domstolens praksis kræver en effektiv og ensartet beskyttelse af beskyttede betegnelser på hele dette område, at der ikke tages hensyn til omstændigheder, der kan udelukke, at der foreligger en antydning for forbrugerne i en enkelt medlemsstat. Det forholder sig ikke desto mindre således, at med henblik på at gennemføre den beskyttelse, der er fastsat i artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, kan spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en antydning, ligeledes vurderes alene i forhold til forbrugerne i en enkelt medlemsstat (jf. i denne retning dom af 2.5.2019, *Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego*, C-614/17, EU:C:2019:344, præmis 48).
- 65 I hovedsagen tilkommer det den forelæggende ret under hensyntagen til alle de relevante forhold, der karakteriserer anvendelsen af den beskyttede oprindelsesbetegnelse og den sammenhæng, hvori denne anvendelse indgår, at vurdere, om betegnelsen CHAMPANILLO i bevidstheden hos den almindeligt oplyste, rimeligt opmærksomme og velunderrettede europæiske gennemsnitsforbruger kan skabe en tilstrækkelig direkte og entydig sammenhæng med champagne, således at denne ret herefter kan undersøge, om der i den pågældende sag foreligger en antydning i henhold til artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, vedrørende denne beskyttede oprindelsesbetegnelse. I forbindelse med denne vurdering skal den forelæggende ret tage hensyn til flere forhold, herunder navnlig den stærke visuelle og fonetiske lighed mellem den omtvistede betegnelse og den beskyttede betegnelse, såvel som anvendelsen af den omtvistede betegnelse til at betegne restaurationsydelse og til reklamere herfor.
- 66 Henset til det ovenstående skal det andet og det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse omhandlede »antydning« for det første ikke som en forudgående betingelse kræver, at det produkt, som nyder godt af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, og det produkt eller den tjenesteydelse, der er dækket af det omtvistede tegn, er identiske eller lignende, og for det andet er godtgjort, når brugen af en produktbetegnelse, hos en europæisk gennemsnitsforbruger, der er almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet skaber en direkte og entydig sammenhæng mellem denne betegnelse og den beskyttede oprindelsesbetegnelse. Eksistensen af en sådan sammenhæng kan følge af flere forhold, navnlig den delvise indarbejdelse af den beskyttede betegnelse, det fonetiske og visuelle slægtskab mellem de to betegnelser og den lighed, der følger heraf, og selv hvis disse elementer ikke foreligger, den begrebsmæssige lighed mellem den beskyttede oprindelsesbetegnelse og den omhandlede betegnelse eller endog en lighed mellem de produkter, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, og de produkter eller tjenesteydelser, der er omfattet af denne betegnelse. Inden for rammerne af denne vurdering påhviler det den forelæggende ret at tage hensyn til samtlige relevante forhold i forbindelse med brugen af den omhandlede betegnelse.

Det fjerde spørgsmål

- 67 Med det fjerde spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om begrebet »antydning« i henhold til artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at »antydning[en]« som omhandlet i denne bestemmelse forudsætter illoyal konkurrence.
- 68 Som det fremgår af denne doms præmis 56-60, er beskyttelsesordningen mod antydning af en beskyttet oprindelsesbetegnelse som fastsat i artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 en objektiv beskyttelsesordning, eftersom dens anvendelse ikke kræver, at det påvises, at der foreligger forsæt eller uagtsomhed. Endvidere er den beskyttelse, der er indført ved denne bestemmelse, ikke betinget af, at det fastslås, at der består et konkurrenceforhold mellem de

produkter, der er beskyttet af den registrerede betegnelse, og de produkter eller tjenesteydelser, for hvilke det omtvistede tegn anvendes, eller af, at der er risiko for forveksling for forbrugerne for så vidt angår disse produkter og/eller tjenesteydelser.

- 69 Det følger heraf, at hvis, som generaladvokaten har anført i punkt 75 i sit forslag til afgørelse, det ikke kan udelukkes, at en og samme handling samtidigt kan udgøre en praksis, som er forbudt i henhold til artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013, og en form for illoyal konkurrence som omhandlet i den anvendelige nationale lovgivning, har denne bestemmelse et bredere anvendelsesområde end denne sidstnævnte.
- 70 Henset til det ovenstående skal det fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse omhandlede »antydning« ikke er betinget af, at det fastslås, at der foreligger illoyal konkurrence, eftersom denne bestemmelse indfører en specifik beskyttelse, som finder anvendelse uafhængigt af de nationale bestemmelser om illoyal konkurrence.

Sagsomkostninger

- 71 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 103, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 skal fortolkes således, at den beskytter beskyttede oprindelsesbetegnelser i forhold til handlinger vedrørende såvel produkter som tjenesteydelser.
- 2) Artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse omhandlede »antydning« for det første ikke som en forudgående betingelse kræver, at det produkt, som nyder godt af en beskyttet oprindelsesbetegnelse, og det produkt eller den tjenesteydelse, der er dækket af det omtvistede tegn, er identiske eller lignende, og for det andet er godtgjort, når brugen af en produktbetegnelse, hos en europæisk gennemsnitsforbruger, der er almindeligt oplyst, rimeligt opmærksom og velunderrettet, skaber en direkte og entydig sammenhæng mellem denne betegnelse og den beskyttede oprindelsesbetegnelse. Eksistensen af en sådan sammenhæng kan følge af flere forhold, navnlig den delvise indarbejdelse af den beskyttede betegnelse, det fonetiske og visuelle slægtskab mellem de to betegnelser og den lighed, der følger heraf, og selv hvis disse elementer ikke foreligger, den begrebsmæssige lighed mellem den beskyttede oprindelsesbetegnelse og den omhandlede betegnelse eller endog en lighed mellem de produkter, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, og de produkter eller tjenesteydelser, der er omfattet af denne betegnelse.

- 3) Artikel 103, stk. 2, litra b), i forordning nr. 1308/2013 skal fortolkes således, at den i denne bestemmelse omhandlede »antydning« ikke er betinget af, at det fastslås, at der foreligger illoyal konkurrence, eftersom denne bestemmelse indfører en specifik beskyttelse, som finder anvendelse uafhængigt af de nationale bestemmelser om illoyal konkurrence.**

Underskrifter